

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski” wraz z dodatkami „Rolnik”, „Aniol Stróż”, „Ognisko Domowe” i „Dodatkami niedzielny”. — W ekspedycji miesięcznie 2.20 zł — z odnośnikiem 2.30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2.30 zł — z odnośnikiem 2.45 zł — przez pocztę 2.54 zł — w ekspedycji kwartalnie 6.60 zł, przez pocztę już z odnośnikiem 7.62 zł. — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód w składzie, streków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 082

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.

Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt poczt. 33

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 linowej od wiersza piątą lub jego miejsce 15 gr., na 3-ej stronie 6 lin. 25 gr., na 2-jej stronie 6 lin. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w gułd, gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tutejszej. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Chojnice, niedziela 26 września 1926 r.

Związki przysposobienia wojskowego w Toruniu przeciw hr. Mielżyńskiemu.

Ważne uchwały delegatów P. W. w Toruniu. Przewodniczący „Strzelca”.

Dnia 17. 9. 26 r. odbyło się we Dworze Artusa zebranie delegatów P. W. Toruń, w którym brał udział prezesi względnie delegaci towarzyszy i związków, wchodzących w skład Przysposobienia Wojskowego na miasto Toruń, t. j. Oficerów Rezerwy, Podoficerów Rezerwy, Powstańców i Wojaków, Hallerczyków, Sokola i Młodzieży Polsko Katolickiej. Na porządku dziennym zebrania znalazły się sprawy takie, jak kwestja stosunku Komendy P. W. Toruń, do społeczeństwa jak i do władz wojskowych i cywilnych. Podniesiono także kwestję „Strzelca” i jego napaści, skierowanych pod adresem Komendy P. W. Toruń, a zwłaszcza jej poszczególnych członków. Uchwały zebrania ujęto w formie komunikatu, który brzmi jak następuje:

Komunikat P. W. na m. Toruń.

Przysposobienie wojskowe na miasto Toruń na swem zebraniu z 17. 9. 26 stwierdziło, że:

- 1) Komenda P. W. na miasto Toruń, w skład której wchodzi Oficerowie Rezerwy, Podoficerowie Rezerwy, Powstańcy i Wojacy, Hallerczycy, Sokół i Młodzież Polsko Katolicka, wywodzi się z inicjatywy prywatnej i datuje już od roku 1923, a zatem została stworzona niezależnie od rozporządzenia władz centralnych, normującego dopiero w roku 1925, organizację P. W. we wszystkich województwach.
- 2) Komenda P. W. na m. Toruń posłada swego legalnie obranego komendanta w osobie kapitana rezerwy Wyrobisza.
- 3) Komenda P. W. na miasto Toruń nie uznaje jako swej przełożonej władzy b. Gen. Komendy P. W. na Pomorze, na której cele swego czasu stał ppłk. posp. rusz. Mielżyński i który jedynie podczas wypadków majowych miał władzę na P. W. — Pomorze, Komenda P. W. Toruń nie wchodzi w żadne stosunki organizacyjne z ppłk. Mielżyńskim ani z jego zastępcą porucznikiem rezerwy Kossakiem
- 4) Na wstępie wymienione organizacje poza Komendą P. W. na miasto Toruń nie należą do żadnego innego ugrupowania, jak np. do tak zw. „Kartelu”, który rzekomo mają tworzyć Powstańcy i Wojacy, Sokół i Młodzież Katolicka pod komendą p. pułk. Mielżyńskiego. Wszelkie wersje o istnieniu Kartelu z organizacji P. W. Toruń. rozstawiane przez porucznika rezerwy Kossaka, są bezpodstawne, a porucznik rezerwy Kossak nie jest uprawnionym do oficjalnego reprezentowania tychże organizacji przed władzami wojskowymi.
- 5) Zadne towarzystwo należące do P. W. na miasto Toruń, ani Podoficerowie Rezerwy, ani też Powstańcy i Wojacy — jak to oświadczył p. gen. Berbecki w liście swym do Związku Restauratorów — nie zwracało się ani ustnie ani listownie do p. generała Berbeckiego z rzekomoż uznaniem wystąpienia p. generała Berbeckiego przeciw pewnemu oddziałowi prasy narodowej na Pomorzu, ani też nie utrzymywało, że działalność tej prasy narodowej na Pomorzu jest anarchizacyjną.
- 6) Organizacje, należące do Komendy P. W. na m. Toruń pracując wyłącznie dla dobra narodu i Państwa nie stoją na usługach żadnej partji politycznej i zwracając i zwracając się będą przeciwko wszystkim tym, którzy przeciwstawiają się pracy państwowotworczej i zamierzają szkodzić organizacjom wyżej wymienionym na opinji, a przedewszystkiem potępiają akcję Związku Strzeleckiego (obwód Grudziądz), który w piśmie swem z 1. 9. 26 „stwierdził”, że organizacje te (np. Związek Podoficerów Rezerwy i Powstańcy i Wojacy) są wykładnikiem pijaństwa i demoralizacji społecznej, rozdrabniające tężyźnię polskości na kresach zachodnich u wrót morza polskiego. Komenda P. W. na m. Toruń stwierdza, że powyższy zarzut jest głoszony i podniesiony jedynie w celu rzużenia kalumjni na zasłużone i ogólne na Pomorzu szanowane i cenione organizacje Podoficerów Rezerwy i Powstańców i Wojaków. Nie wdając się w polemikę z Związkiem Strzeleckim, który jako niepożądany i nieproszony gość na Pomorzu jest uważany za intruza, stwierdzamy, — i to na podstawie

opinji oraz sympatji, jaką nas darzy społeczeństwo tutejsze (np. ostatni Zjazd Powstańców i Wojaków w Toruniu, wyjazd Przysposobienia Wojskowego na m. Toruń na manewry w Bydgoszczy), że organizacje

P. W. Toruń przeciwnie przyczyniają się do wzmożenia „tężyźni polskości na kresach zachodnich u wrót morza polskiego”.

Komenda P. W. na m. Toruń.

Ospalych budzić!!!

Wiemy, że wartość wojska nie zależy od liczby żołnierzy, ale od wyszkolenia, dyscypliny, uzbrojenia a przedewszystkiem od męstwa — dzielności żołnierzy. Tak samo wartość narodu i państwa nie zależy od liczby mieszkańców, lecz od tężyźni, działalności i stanu oświaty obywatelskiej.

Spojrzmy choćby na Chiny, państwo, w którym mieszka 400 milionów mieszkańców a na Japonję, która liczy tylko 53 miliony dusz, albo na Francję z 38 milionami mieszkańców, a odrazu spostrzeżemy różnicę. Chiny mimo swej potęgi są przedmiotem obcych intryg, gdy Francja i Japonja przeciwnie często Chinom dyktują swe warunki.

A dzielność narodu zależy od stopnia świadomości i oświaty obywateli narodu. Na to niestety zbyt mało zwracamy uwagi. Skarżymy się, że mamy nieodpowiedni sejm, że tyle u nas ciemnoty, ale nie staramy się o to, aby ją usunąć.

Widzimy, jaką to Niemcy mimo przegranej wojny odgrywają rolę. Ale też Niemcy zupełnie inaczej traktują sprawę oświaty i swej kultury aniż i my. Pi-

sma w tej samej objętości a gorszej nieraz treści co polskie w języku niemieckim kosztuje 5 zł. i mają licznych przedplacicieli gdy polskie takie pisma w tej samej cenie utrzymać się nie mogą. — Dlaczego?

Dlatego, że trudno znaleźć Niemca, któryby nie abonował gazety a nawet kilka gazet.

U nas inaczej! U nas takich mnóstwo i wiele jest takich, którzy nawet skromnego datku na gazetę żałują.

To są te martwe członki naszego narodu, to są ci, którzy dzięki nieświadomości pozwalają na to, że u nas rozpycha się hołota, że u nas takie niekorzystne warunki i że my wszyscy ciepiemy.

To też zabierzmy się nareszcie do dzieła, budźmy tych ospalych z głębokiego snu i starajmy się o to, aby z nich uczynić żywych i pożytecznych członków narodu.

I każdego, kto nie ma u siebie polsko katolickiej gazety, nagabujemy tak długa, aż sobie zapisze „Dziennik Pomorski” względnie „Lud Pomorski” na miesiąc październik względnie na IV kwartał br.

To jest nasz obowiązek jako Polaków i Pomorzan, tak działać powinniśmy zwłaszcza dziś, aby wrogowie nasi, którzy nas lżą w podły i chamski sposób, nas cenić i poważać się nauczyli.

Najnowsze wiadomości własne.

Ustąpienie rządu Bartla. Na odbytych jeszcze wczoraj posiedzeniach sejmu przyjęto większością głosów przedłożenie rządowe budżetu w drugim i trzecim czytaniu i usunęto niebezpośrednio rozwiązanie sejmu. Przeciw rządowi a za ograniczeniem wydatków głosowały Zw. Lud. Narod. Ch. D., NPR oraz mniejszości.

Upadł również wniosek o podwyższenie pensji urzędników. Natomiast przyjęto wniosek o ustanowienie komisji mającej zbadać koszty produkcji.

Przypuszczają, że na przyjęcie wniosku rządu wpłynęła wieść o mającym nastąpić przyjeździe p. min. Piłsudskiego, który ma dziś rano wrócić do Warszawy.

Zwycięstwo rządu nie jest jednak całkowite, albo wiem większością 176 wgl 158 przeciw 82 głosem wyrażono wotum nieufności min. Sujkowskiemu (nie pomogły ustępstwa dla Żydów) i Młodzianowskiemu, który się natychmiast, podał do dymisji.

W związku z tem czuli się dotknięci i inni ministrowie, wobec czego na naradzie rządu w nocy uchwalili ustąpić wszyscy ministrowie. Mówią, że prezydent Rzpłtej przyjmie ustąpienie rządu i powierzy utworzenie nowego rządu ponownie p. Bartłowi.

W Pekinie ustąpili wszyscy ministrowie. Oczekują jednak przybycia Czangsolina, który ma utworzyć nowy rząd. Czangsolin zamierza wysłać 8 brygad generałowi Wu Pei Fu do pomocy. Brak jednak środków transportowych. Na południu Chin gen. Tupan Yunan posuwał się przeciw miastu Kwantung. Armja czerwona zajęła Nanning stolicę Kwangsi.

Orkan amerykański w Europie. Z Portugalji donoszą, że pod Lissaboną zniszczył krótki ale gwałtowny orkan miejscowości Alunirium i Alplaria. Ofiar w ludziach dotąd nie stwierdzono.

Pod Pragą spadły wskutek zderzenia 3 samoloty eskadry lotniczej jugosłowiańsko-czeskiej, która udać się miała do Krakowa i zliczyła 10 statków lotniczych. 3 lotników zostało zabitych.

Pod Sehanhajem został znowu ostrzeliwany statek handlowy angielski, ponieważ wzbierał się transportować wojska chińskie. I marynarz angielski został wskutek ostrzeliwania zabity.

Liga Narodów zajmowała się sprawą rozbrownienia wielką mową w tej sprawie wygłosił lord Cecil.

Zamach na kościół w Portugalji. W Riplongu zniszczono wskutek rzużenia 2 bomb kościół katolicki 20 osób zostało zabitych.

Krótki przegląd polityczny.

Zapowiedź wielkich wypadków w sejmie. Sejm przeciw rozrzutności grosza publicznego w ministerstwie p. Piłsudskiego. — Jaki będzie koniec? — Przed wojną bolszewicko-chińską. — Przed zmianami w Grecji i Hiszpanji oraz stosunków w Bałkanie. — Rosja przeciw traktatowi ryskiemu. — Dalsza wojna religijna w Meksyku.

Jak nam nie pozwolicie wydawać, ile nam się zechee — to rozpedzimy was. Jak już poprzednio podaliśmy w najnowszym wiadomościach, między rządem a sejmem przyszło do ostrego zatargu w sprawie wydatków rządu, w wyniku którego rząd groził nawet rozpędzeniem sejmu.

Mianowicie komisja budżetowa przyjęła i na III czytaniu wniosek pos. Zdzlechowskiego o skreślenie 12 milj. zł. dodatkowych kredytów na ministerjum spraw wojskowych. Natomiast przyjęto wniosek o przywrócenie kredytu dodatkowego 1.268.000 dla MSZ.

Odrzucono też wniosek o proc. podwyżkę poborów urzędniczych.

Wniosek referenta o przywrócenie pierwotnej wysokości kredytów odrzucono, podobnie jak odrzucono wniosek pos. Michalskiego o ograniczenie wydatków do kwoty 474 milj. zł. W takiej sytuacji pozostał wniosek pos. Zdzlechowskiego zamykający budżet w sumie 450 milj. zł. W toku dyskusji pos. Byrka po-

stał wniosek, by wprowadzić prowizora miesięczną i nadać ministrowi skarbu prawo wydatkowania w ramach 450 milj. względnie wyższego, o ile dochody będą wyższe. Ponieważ min. Kfarnier wniosłowy temu się przeciwstawił, przeto pos. Bryka wniosł swój cofnął.

Uchwały te wywołały silne wzburzenie w rządzie. Ostatecznie miano się już zgodzić na kompromis. W tej atoli chwili zjawiał się szef gabinetu ministerstwa spraw wojskowych p. Beck, o którym przypuszczają, że przyniósł premierowi Bartłowi rozkazy względnie instrukcje p. min. Piłsudskiego. Na skutek tego odbyło się tajne posiedzenie ministrów, na którym uchwalono, ni uwzględnić żadnych wniosków kompromisowych sejmu w sprawie gospodarki oszczędnościowej.

W takiej atmosferze odbyło się posiedzenie sejmu, na którym bardzo trafne przemówienie wygłosił poseł i b. minister skarbu Zdzlechowski. Stanowiska stronictwa jeszcze nie są pewne. Zdaje się jednak,

ze większość usłyszawszy „świat batak“ się ulęknie. Rozstrzygnie o tem dzień dzisiejszy.

Gdyby jednak przyszło do rozwiązania sejmu, to doprowadziłoby to niezawodnie w obecnym napięciu, jakie jest w kraju, do ciężkiego wewnętrznego przesilenia i ostrych walk stronnicych. Do uspokojenia kraju, by się to napewno nie przyczyniło. Ale... poseł sanacji moralnej Poniatowski chwłając przewrót majowy oświadczył w Sejmie, że gotów on jest dokonać nowego przewrotu. Min. Piłsudski też ma w piątek przyjechać do Warszawy rządowi na pomoc.

Bolszewicy grożą Chinom wojnę. W Chinach podobno ma się odbyć zespolenie wszystkich przeciwników armji czerwonej i to pod kierownictwem gen. Ciangsolina.

Z Moskwy donoszą, iż trzecia Międzynarodówka opublikowała manifest do robotników całego świata, który zawiera się od słów: „Zaledwie kilka dni dzieli Rosję sowiecką od starca zbrojnego z Chinami. Tsang-Tso-Lin kierowany przez dyplomację angielską usiłuje wciągnąć Sowiety do wojny. Celem tej kampanji jest okrążenie Sowietów, które może dojść do skutku dzięki intrygom Anglij, kierowanym przeciwko narodowi chińskiemu i rosyjskiemu.“

Albo król Alfons albo Primo de Riwera musi ustąpić tak głoszając ostatnie pisma. Okazuje się bo wiem, że w przeciw dyktatorowi Hiszpanji wystąpiło także wojsko marokańskie i król poza plecami dyktatora porozumiewał się z przywódcami innych partji. Primo de Riwera jednakże usunąć się nie chce.

Przed nowym przewrót w Grecji. Obecny dyktator Grecji Kondyllis oświadczył w odezwie do narodu, że pozostanie u steru tylko do wyborów, potem się odsunie od polityki. Monarchiści mają na dzieje, że uda im się znów osadzić króla na tronie. — Pytanie jednakże, na jak długo?

Jugosławja ma zawrzeć układ przyjaźni z Bułgarią, co spowodowałoby całkowity przewrót w sytuacji politycznej na Bałkanie.

Rosja ma usunąć granice Litwy z r. 1920 z wzięciem Wilna do Litwy, co stoi w sprzeczności z traktatem pokojowym w Rydze.

Król rumuński Ferdynand ciężko zachorował.

Krwawe walki religijne w Meksyku twają nadal. W Zamorach aresztowały wojska związkowe 2 działaczy katolickich, w których mieszkaniach znaleziono karabiny i obciążające dokumenty. Obu aresztowanych niebawem rozstrzelano. Powstanie Indian nie zostało jeszcze stłumione. Indianie żądają ustąpienia prezydenta Callesa. Zdemolowali oni linje kolejowe, biegnące wzdłuż Oceanu Spokojnego. Calles zamierza bombardowaniem samolotów zniszczyć obozy Indian. W mieście Coildac proklamowano stan oblężenia. Złożony z urzędu burmistrz tego miasta, odmówił wykonania rozkazu i wydania biur miejsowych, zabarykadował się on w budynku gminy z 200 uzbrojonymi ludźmi. Wojska rządowe wzięły szturmem budynek gminy, a burmistrz musiał się poddać. Ubiegłej nocy władze policyjne wykryły w mieście Meksyku tajne zebranie 300 kobiet katolickich. Uczestniczki zebrania zostały zamknięte w podziemiach więziennych. Socjalistyczna większość parlamentu postanowiła odrzucić wnioski, uwzględniające ostatnie postulaty episkopatu w sprawie rewizji wyznaniowych postanowień konstytucyjnych.

Tajemnica grobowca.

Powieść z życia francuskiego.

187)

Wtedy wyróżniły się wyrazy, stanowiące rzeczysławistą treść list:

„Tu wszystko idzie dobrze, jak już pisałem poprzednio. Na początku miesiąca czerwca skończymy wszystko. Będziemy mieli w ręku akta zejścia. Napisz, czy mamy po załatwieniu sprawy do ciebie przyjechać a naszego młodzieńca zostawić w Paryżu dla wzięcia aktów. Potem do nas przyjedź do Londynu.“

Stronnicza kończyła się temi słowy. Aime Joubert przelożyła stronnicę, przyłożyła kratkę do następnej i czytała dalej:

„Agentka ściga nas nieustannie. Szukają nas i trzeba zniknąć im jak najprędzej. Czekam na odpowiadanie w środę. Pójdę po nią na pocztę przy ulicy Engghien pisz do mnie pod I. J. K. 50.“

Pani Rosler wstała z rozpromienioną twarzą — z oczyma błyszczącymi.

— Nareszcie! — zawołała. — Nareszcie są w naszym ręku! Napróżno się kryjcie, zbrodniarze i są dzieci, żeście bezpieczni. W środę was pochwyć! W środę będziecie w mem ręku!

Zamilkła na dwie sekundy, potem mówiła z zapalem:

— Wiedziałam że mają współnika, którym się posługują, którego wysuwają napróżno. To ten młody człowiek, o którym mowa. Ale co znaczą te akta zejścia. Co za zbrodnia kryje się pod temi wyrazami a zarazem zagadkowymi słowy. Obyśmy tylko zdołali nie dopuścić nowej zbrodni.

Po małym przestanku mówiła dalej:

Żywcem pogrzebana porodziła dziecie w grobie.

W tych dniach około Dębicy (Małopolska) zdarzył się wypadek pogrzebania żywcem kobiety. Pewna młoda kobieta, będąc w ciąży, wezwała znachorkę, która poleciła jej wypić jakiś płyn.

Po wypiciu „lekarstwa“ kobieta wzięła się do bólu, poczem zapadła w głęboki sen; gdy zaś dłuższy czas nie można jej było obudzić, znachorka „stwierdziła“ zgon i kobietę pochowano.

Krewni jednak zawiadomili posterunek Policji Państwowej, który wezwał lekarzy i po odkopaniu pogrze-

banej z grobu, dokonano otwarcia trumny.

Oczom obecnych przedstawił się straszny widok: kobieta leżała obrócona plecami do góry, palce miała ogryzione, a szereg innych śladów dowodnie wskazywało, iż w grobie żywa kobieta usiłowała się wydostać z trumny.

Narodzone w trumnie dziecko leżało nieżywe obok matki.

Znachorkę aresztowano. Sledztwo w toku.

Sprawy gospodarcze.

Przeciw podwyżce cen węgla

W miesiącu lipcu przy ostatnim ustaleniu ceny węgla, przedstawiciel konwencji węglowej zgodził się, że żadna dalsza podwyżka cen węgla na rynku wewnętrznym uskuteczniowana nie będzie bez porozumienia się z ministrem przemysłu i handlu, celem szczególowego uzasadnienia gospodarczej konieczności podwyżki cen.

Obecnie zgłaszają się odbiorcy węgla do min. przemysłu i handlu okazując „zawiadomienia“ od konwencji węglowej o podwyższeniu ceny węgla od 25. bm. o 10 proc.

Podwyżka ta została dokonana bez porozumienia się z ministrem przemysłu i handlu, który przeciwstawił się wszelkimi rozporządzalnymi środkami temu atakowi na poziom cen i rozwój gospodarstwa w Polsce.

Drzewo opałowe dla szkół powszechnych.

Wiadomo, że serwitut drzewa opałowego, przysługujący publicznym szkołom powszechnym na terenie b. zaboru pruskiego, zniesiony został ustawą, wydaną w roku 1922 o utrzymywaniu szkół. Obecnie jednak uchwała Sejmu przywrócono obowiązek oddawania przez Dyrekcyję Lasów Państwowych drzewa opałowego dla tych szkół, które na podstawie ordynacji szkolnej z roku 1845 były do tego uprawnione.

Ponieważ ustawa znosząca serwitut drzewny obowiązująca już od roku 1922, a wstrzymanie wydawania drzewa nastąpiło w roku 1924, pobraly szkoły drzewo nieprawnie za lata gospodarcze 1922/23 i 1923/24. Wyrównanie nieprawnie pobranego drzewa ma nastąpić w ten sposób, że nadleśnictwa na rok 1926 czyli na jeden rok drzewa szkołom nie wydadzą zupełnie, resztę zaś potrąca odnośnym szkołom, wy dając tylko 50 procent uprawnionego do pobierania drzewa, aż do zupełnego wyrównania.

W przyszłości drzewo opałowe wydawane będzie szkołom na rok kalendarzowy i to w czasie od 1 marca do końca czerwca zgóry za czas od 1 stycznia do 31 grudnia roku przyszłego. Drzewo na rok 1927 nadleśnictwa obecnie już wydają.

Drzewo serwitutowe otrzymywać będą tylko szkoły powszechne, które do tego jedynie są upoważnione, i to wyłącznie dla klas czynnych. Nie dotyczy zaś rozporządzenie to przyznawania drzewa opałowego nauczycielom, gminom katolickim i ewangelickim itd.

Bezrobocie w zawodzie kelnerskim.

Jest coraz dotkliwsze, wobec tego ogólne zebranie pracowników kelnerskich pragnąc ulżyć doli swych bezrobotnych kolegów, którzy wobec zamykania sezonowych kawiarni i restauracji są w wielkiej liczbie pozbawieni pracy, uchwalilo podzielić się z niemi pracą i zarobkiem w ten sposób, że wszystkie restauracje, kawiarnie i cukiernie na których jest mniej więcej 5 pracujących kelnerów przyjąby i bezrobotnego.

Wywóz bydła i drożyna mięsa.

W ostatnich dwóch tygodniach rozpoczął się masowy wywóz bydła w żywym stanie do Austrii i bitych do Czech (głównie z Górnego Śląska). Jeżeli ten masowy wywóz bydła trwać będzie nadal w dotychczasowych rozmiarach spowoduje znacznąwyżkę cen na rynkach krajowych. Z jednych tylko Kresów wschodnich wywieziono w ciągu ostatniego tygodnia do Katowic 100 wagonów zawierających około 2 tys. sztuk bydła rogatego. Masowy wywóz świń spowodował już wiadomo znacznąwyżkę cen mięsa wieprzowego i wędlin. Zdaniem pisma należy zakazać masowego wywozu.

Bank Polski płacił

dnia 24 września 1926 r.

Dolar	8,94 z ot.
Funt szterling	43,67 z ot.
100 guid. g.	173,29 zlot.
100 rmk.	213,80

Giełda zbożowa.

24. września 1926 r.

Zyto	100 kg.	33,00—34,25 zł.
Pszonica	„	46,50—00,00 zł.
Mąka żytnia 70 proc.	„	51,50—00,00 zł.
„	65	53,00—00,00 zł.
„ pszenna 65 proc.	„	69,50—71,00 zł.
Jęczmień browar.	„	30,50—33,50 zł.
Owies	„	25,50—27,00 zł.
Ospa żyt.	„	00,00—21,50 zł.
Ospa pszenna	„	21,50—00,00 zł.

Uspokobienie słabe.

Poznańska targowica miejska.

Urząd. not. cen Komisji Targowej

z dnia 21. 9. 26.

1. Stadniki: gatunek I. 152— — zł., II. 120—130 zł., III. 100—100 zł., IV. 00—00 zł.
  2. Owce: gatunek I. 125—130 zł., II. 116—120 zł. III. — 100 zł.
  3. Cielęta: gatunek I. 190—000 zł., II. 176—180 zł., III. 160 zł., IV. 150 zł.
  4. Świnie: gatunek I. 246—000 zł., II. 230—235 zł., III. 220—230 zł., IV. 210—220 zł., V. 205—000 zł.
  5. Maciory 180—220 zł.
5. Jaiówki i krowy: I. 160—000, II. 136—140, III. 120—122, IV. 100—000, V. 70—80 zł.
- Uspokobienie spokojne.

Ze sportu.

Mistrzostwo Wojsk Polskich w piłce nożnej.

W dniach 25. i 26. bm. w parku Sobieskiego w Warszawie odbędą się ostateczne rozgrywki piłkarskie o mistrzostwo Wojsk Polskich. W sobotę dn. 25 bm. odbędą się półfinały do których stają następujący zwycięzcy z rozrywek międzygrupowych: 6 pułk lotników (Lwów), 63 pułk piechoty (Toruń), 28 pułk strzelców kaniowskich (Łódź) oraz 1 pułk piechoty Legionów (Wilno)

— Jak że się ciesze, kochana Symeona, żeś przyszła do nas. Śladajże między ojcem a mną. Mamy z sobą wiele do pomowienia.

Życzliwe słowa te osmieliły trochę Symeone. Ukłoniła się siedzącym przy stole i zbliżyła się do Bresa, który uściśnął ją za rękę i posadził przy sobie.

Walentyna patrzyła na Maurycego, którego oczy nie mogły się oderwać od Symeony. Pani Rosler również się przyglądała młodemu dziewczęciu i zachwyconą była zarówno jej urodą jak i skromnym wyrazem twarzy.

— Bardzo się ciesze, żeś nie zwlekała z przyjściem na me zaproszenie — odezwał się budowniczy — chce ci, moje dziecko, uczynić propozycję, która zdaje się, nie będzie dla ciebie przykrą.

— Zgadzam się na wszystko, co pan mi zaproponujesz — odpowiedziała Symeona. — Wlem, że pan tylko moje dobro mieć może na celu.

— Masz słusność, że o tem nie wątpisz.

— O cóż chodzi?

— Nic mi nie przeszkadza powiedzieć ci zaraz, tu wszyscy swoi.

— Przechodzę do propozycji, którą chciałem ci uczynić. Marja kocha cię z całego serca i ty szczerze do niej jesteś przywiązana. Nieprawda?

— O, i jak!

— Więc dla was obu przyjemnie byłoby się zbliżyć.

— Dla mnie nie byłoby przyjemniejszego, ale czyż podobna?

— Podobna i łatwo.

— Jakim sposobem?

— Marja potrzebować będzie rozumnej, czynnej, przywiązanej osoby, która zastąpiłaby ją w tysiącach drobiazgów i podjęta zarządzenia gospodarstwem. Takie więc miejsce proponuję tobie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

KRONIKA.

Chojnice, dnia 25 września 1926 r.

Data: Władysław z Gielniowa, w.
25. 9. 26. Słońca wschód 5.51 zachód 17.52
Księżycy wschód 19.59 zachód 10.17

Z targu. Na Targu w dniu dzisiejszym spacono za wiewprzowinę 1,70—1,80 zł, skopowinę 1,00—1,40 zł, cielęcinę 1,20—1,40 zł, wołowinę 1,10 zł, mięso sleanie 1,60 zł. Masło 2,40—2,60 zł, jaja 3,00—0,00 zł. Ryby: liny 1,40 za ft., szczupaki 1,10, okonie 60 gr. Warzywo: kapusta 20—gr. sztukę, marchew 10—15 za paczkę, cebula 35 gr. za liter, ogórki 160 za mendel, gruszki 20—30 gr za liter, śliwki 20 gr liter, pomidory 30 gr za ft., jabłka 20—40 gr.

Wielki wieczór Pieśni Polskiej przygotowuje „Lutnia” chojnicka na niedzielę dnia 3 października br. w sali hotelu Centralnego, na który dziś zwracamy uwagę wszystkich zwolenników śpiewu w mieście i okolicy. Oprócz „Lutni” chojnickiej wystąpi „Lutnia” ze Starogardu, która przybędzie na występ rewanżowy. „Lutnia starogardzka” powszechnie znana jest z artystycznych swoich występów na różnych koncertach i zjazdach, to też jest rzeczą pewną, że Wieczór odniesie tu pod każdym względem wspaniałe wrażenie. Rownież „Lutnia” chojnicka dokłada starań dla odpowiedniego przygotowania wieczornicy. Program bardzo bogatej treści będzie jeszcze szczegółowo podany, i składa się z utworów poważnych mistrzów nazuro, jak Moniuszki, Minstejnera, Nowowiejskiego, Kazarow, Prosnaka, Langer, Lachmana, Ponieckiego itd.

Dokąd pójdziemy jutro?**Koncert smyczkowy**

Hotel Kaletta (orkiestra 4 osoby)

Cukiernia Radtke (orkiestra 3 osoby)

Koncert balajkowy

Hotel Centralny (zespół 7 osób)

Kino Nowości

„Kobieta dla wszystkich” czyli „Handlarka miłości” dramat w 10 obzrymich aktach, tylko dziś i w niedzielę. (patrz rubrykę „ze srebrnego ekranu”).

Jeszcze o katastrofie samochodowej pod Racławkami. Jak dotychczasowe śledztwo wykazało samochód ciężarowy będący własnością p. Szybowicza z Bydgoszczy wynajęty został przez kupców bydgoskich dla przejazdu na jarmark do Koscieryz. W drodze powrotnej S. zmuszony był do kilkakrotnej naprawy silnika. W Chojnicach samochód ów został znów podreparowany gdzie przy okazji tej jadący kupcy Braclia Pietrzewscy, p. Wewiórkowa Marja, Szybowicz i pięć żydów których nazwiska nie stwierdzono nabyli „humoru” poczem udali się w kierunku w dalszą drogę. 4 żydów którzy nie będąc pewni dalszej jazdy bez szwanku powrócili do Chojnic do Bydgoszczy koleją. Od samochodu pędzącego w naj szybszym tempie w kierunku Tucholi, nagle odczepiło się tylne koło które spowodowało katastrofę. Przewrócony samochód runął w rów szosy, przyczem jeden z Bracl Pietrzewskich odniósł ciężkie obrażenia, reszta zaś lżejsze. Nieprzytomnego przewieziono do Zakładu Boromusza w Chojnicach. Stan jego dotychczas się nie polepszył. Wewiórkowa, Pietrzewski, Szybawicz i jeden żydek powrócili pościgiem do Bydgoszczy. Przypuszczać należy, że właściciela samochodu Szybowicza nie ominie zasłużona kara za przekroczenie przepisów jazdy samochodowej. Kara, która przypominałaby mu szybkość jazdy po nabytym „humorze”.

VI Walny Zjazd Delegatów Pomorskiego Oddziału Okręgowego Stowarzyszenia Chr. Nar. Nauczycielskiej Szkół Powsz. w Grudziądzu odbędzie się w niedzielę dnia 3 października br.

Program: 8 rano Msza św. w farze.

9 rano Zjazd na sali „Hotelu pod Złotym Lwem”.

1) Zagajenie.

2) Wybór komisyj.

a) weryfikacyjnej.

b) matki.

3) Sprawozdanie z działalności Wydziału Wykonawczego.

4) Dyskusja nad sprawozdaniami.

5) Absolutorium dla Zarz. Okr. i Kasy Ubezpieczeń ceniowej.

6) Sprawozdanie komisji matki i wyboru.

7) Sprawa samopomocy Koleżeńskiej.

8) Inne uchwały skarbowe.

9) Wnioski Zarz. Okr. i Kół.

10) Zakończenie

(—) Al. Nowicki (—) A. Kwiatkowski

prezes. sekretarz.

(—) C. Kalinowski, kier. biura.

Wyplaty w banknotach. Na podstawie rozporządzenia p. ministra skarbu kasy skarbowe otrzywały polecenie, aby wszelkie wypłaty należności państwowych dokonywane były w biletach banknotowych, a tylko na wyraźne żądanie odbiorców — w biletach zdawkowych i w bilonie. — Rozporządzenie to wywołane zostało zmianami warunkami obrotu pieniężnego.

Ze srebrnego ekranu

Film najnowszej produkcji „Kobieta dla wszystkich” czyli „Handlarka miłości”, dramat obyczajowy w 10 obzrymich aktach udao się dyrekcji „Kina Nowości” sprowadzić i na ekran chojnicki. Wielkie to dzieło filmowe, w którym główne role kreują znane na całej kuli ziemskiej Mady Christans,

Wiadomości z Tucholi i okolicy.

Ze sfer towarzyskich. W środę dnia 22 bm. odbył się ślub ogólnie i poważanego obywatela miasta Tucholi p. dr. Wacława Gollnika z p. Borkowską, córką cennego obywatela p. Borkowskiego z Tucholi.

Uroczystości weselne odbyły się w domu p. Borkowskiego, gdzie udział brała również okazała ilość duchowieństwa.

Młodej Parze i z naszej strony przesyłamy szczere życzenia na wspólną drogę życia (red.)

Z życia Towarzystw. W Tucholi istnieje przeszło dwadzieścia Towarzystw, lecz żywożyjących i ruch-

liwych jest wśród nich bardzo niska ilość. Miejszy nadziej, że reszta zbudzi się z letargu.

Zycie w Bractwie Strzeleckim W niedzielę dnia 12 września rb. odbyło się w Tucholi strzelanie o króla żłwnego, którym został brat Szpitter zdobywając największą ilość pierścieni. Rycerzami zostali: pierwszym brat Sommer, drugim brat Podgórski. Poza tem strzelano o cenne nagrody. Ogółem zdobyto 15 nagród.

W ostatni czwartek wieczorem odbyło się zebranie zarządu nowoorganizowanej Miejskiej Kasy Oszczędności, na którym termin rozpoczęcia działalności ustalono na 1 października rb.

Egede Nissen i Bernard Goetzke, ostatni znany artysta roli głównej w „Nibelungach”. Wielkie to dzieło filmowe demonstrowane było w kraju i zagranicą z ogromnym powodzeniem. „Kobieta dla wszystkich” to dzieło ilustrujące życie ludzi upadłych, ludzi niepewnych jutra, których los życia przerzucą z jednej szelunki do drugiej, z nędzy w nędzę. Wczorajsze przedstawienie zrobiło swoje. Sala była wypełniona po brzegi. Film który tylko jeszcze 2 razy wyświetlany będzie t. zn. dziś i jutro w niedzielę każdy powinien zobaczyć.

Dyrekcja Kina Nowości, której należy się całkowite uznanie za nieszczerzenie starań i olbrzymich kosztów sprowadzenia filmu, chociaż raz zadowolona będzie powodzeniem, jakim cieszyła się wczorajszego wieczoru.

Z powiatu świeckiego.

Lubiewo. (t) (Zebranie Inwalidów.) W niedzielę 12 bm. odbyło się tutaj zebranie miesieczne Grupy Związku Inwalidów Wojennych Sucha, na którym omawiano nader ważne sprawy, m. i. krytyczne położenie inwalidów w obecnym czasie.

Lutano. (t) (Zguba dokumentu.) Swą książeczkę wojskową wystawioną przez PKU. Grudziądz zagubił, a obecnie takową unieważnia p. Marjan Zywert zamieszkały w pobliskim leśnictwie Jania Góra.

Ośle. (Kradzieże). Onegdaj donosiliśmy krótko o kradzieży dokonanej u p. Eckerta obecnie jeszcze nadmienić możemy iż rzeczy skradzione mu, oblicza się na około 15,000 zł.

— Jednej z ostatnich nocy popełniono kradzież u kupca Rosenberga któremu skradziono bieżącą znajdującą się na podwórzu.

Skarszewy. (t) (Pomór u trzody chlewnej.) U trzody chlewnej na majątku Skarszewy stwierdzono pomór. Natychmiast zarządził środki zaradcze.

Wiąg. (t) (Zguba dokumentu.) P. Fridrich Oehlmann stał zagubił swój wykaz osobisty wystawiony przez wójtostwo Górne Sartawice O zgubionym wykaz unieważnia.

Z Poznańskiego.

Bydgoszcz. Były Dyrektor Banku Parcelacyjnego p. Stefan Samoliński, który pozostał dłuższy czas w areszcie śledczym za nadużycia, został wypuszczony na wolną stopę za złożeniem kaucji.

Poznań. (Przed ingresem J. E. Ks. Prymasa Hlonda.) Komitet Wykonawczy, zajmujący się przygotowaniem uroczystości ingresowych odbył wczoraj zebranie pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta, p. Kładacza.

Przedmiotem obrad była sprawa organizacji pochodu towarzyszy, utworzenia szpaleru od dworca do Kolegaty Farnej itp. Uchwalono treść odezw, która ma być skierowana do społeczeństwa, a której ogłoszenie nastąpi w najbliższych dniach, oraz ustalono również treść szczegółowego programu uroczystości ingresowych.

Pozatem na porządku obrad była sprawa zebrania wśród diecezjan funduszy na odbudowę klasztoru Katarzynie, który przeznaczony ma być na bursę dla młodzieży rzemieślniczej. Fundusz ma być wwręczony J. E. ks. Prymasowi Hlondowi. Na koniec wyłoniono ścisłszy Komitet. Wykonawcy dla omawianych spraw w następującym składzie prof. dr. Paweł Gantkowski — prezes, wiceprezydent Kładacz — wiceprezes i dyr. Bugzel — skarbnik.

Nasze nowinki.

— Słuchajcie Trzaskalski, czyż wy nie wiecie jakiejs rady na mego chłopca?

— A co mu jest? sanacja moralna mu w kości wlaża?

— Eł to coś gorszego niż choróbko.

— To go gorczyczą okładajcie, albo do lekarza idźcie, żeby z chorej kasy dał jakieś proszki. Może to tyfus.

— Eł to rzecz gorsza. U doktora bytam u mądrej baby też.

— I nic nie pomogło? A co mu właściwie dolega? Gadajcie samam ciekawa.

— Co mu jest? A dyć w ostatnim czasie tego jakaś manja napadła, ani by nie jadł, ani nie pił, ani nie spał, jeno wciąż czytał i czytał.

— A do karczmy nie chodził, po wsi nie łazi?

— Hee... gdzie tam!

Dawniej to było z tem aż utraipienie Boże. Nigdy, go nie było w domu, po karczmi się wóczył, w karty się zgrywał, awantury we wsi wyprawiał. A kiedy

wrócił to schyłany jak bydlę, Ale dziś z budy go i kijem nie wypędzisz, jak psa w najokrutniejszą noc piorunowa wciąż jeno czytał i czytał.

— A od kiedy to się dzieje?

— Od czasu jak sobie zaabonował najpierw „Lud” a potem „Dziennik Pomorski”.

— Ha, ha to on czyta „Dziennik Pomorski”?

— A tak i to tak zawzięcie, że go z ręki nie wypuści.

— A czy ten dziennik taki ciekawy?

— Ha, żebyście wiedzieli? Ja to go też czasem biorę, gdy moj chłop się zdziemie, więc wiem. Tam wszystko ciekawe: i wstępne artykuły i wiadomości potoczne, to znaczy wiadomości także z Pomorza, i te dodatki „Anioł Stróż, Ognisko, Gazeta dla kobiet, a osobliwie „Niwa Pomorska”, gdzie są takie bajki, jakie w domu opowiadali nam starzy i takie frantówki, jakie jako dźwierzchny śpiewaliśmy.

A ile to tam tych wiadomości? Bierzesz go do ręki, to myślisz, że w lot wszystko przeleciś oczyma. A tymczasem czytasz i czytasz. Niby to wiadomości krótkie, ale takie ich mnóstwo, że nie rozumieniu, iz tyle wypadków na świecie w jednym dniu stać się mogło. A jedna rzecz ciekawsza od drugiej. I tak to chłop mój z rana, za dnia czyta i wieczorem a nawet w nocy i o reszcie świata zapomina. A najgorsze to te liczne goście. Powiadam wam, tak się wkoło niego gromadzi cała wsi i młodzi i starzy, że zawiasow dwie pary na tydzień we drzwiach spotrzebują, bo drzwł tak wciąż w ruchu jak śmigł w wiatraka, a chlupa od natłoku aż trzeszczy.

A czyż nie mogły on innych nakłonić do zaabonowania sobie tego Dziennika, aby u siebie w domu czytał?

Już ja mu to mówiłem. Ale on mi na to odpowiedział, że nie taki on głupi. Inni bowiem też czytają Dzienniki inne, nawet o wiele większe. Ale żaden dziennik wiadomości tak nie ułoży i zestaw tak krótko ale mądrze i zrozumiale. Dlatego oni czytają i czytają ale nic nie wiedzą, a nawet czem więcej czytają, tam ciemniej u nich w głowie. I przez to mój mąż wie najwięcej i wszystko najlepiej i nawet najczestniej i przez to jest od wszystkich najmądrzejszych. I wszystkim imponuje i wszyscy go podziwiają. Nie chce więc dopuścić żeby i inni tak wszystko dobrze wiedzieli jak on.

A to może byćście się uparli i wogóle nie pozwolili mu abonować dłużej tego dziennika?

Ho taka głupia ja nie jestem. Bo ja też chcę o wszystkim wiedzieć i być nie głupia. Nie na to ja jestem kobietą a każda kobieta jest ciekawa. I radam też umieć co innym powieścić.

— Wiecie wy macie rację. Ja też uczynię jak i wasz chłop. Ja też sobie zapiszę ten „Dziennik Pomorski”. Jak to się zatwiera?

Trzeba powieścić listowemu, że się zamawia „Lud Pomorski” albo „Dziennik Pomorski” z Chojnic na miesiąc październik, albo IV kwartał. Listowi przyjmują przedpłatę do 25 bm. więc trzeba się spieszyć, bo potem to trzeba się udać na urząd pocztowy, a to już zabiera więcej czasu.

— Zaraz ide, jestem ogromnie ciekawa, wcale się pierwszego numeru doczekać nie mogę.

— Dobrze zrobicie, że sobie dziennik ten zapiszecie, a zachęćcie do tego i sąsiadów. We waszej wsi tam dużo kulają i w karty się zgrywają. Ten dziennik to najlepsze na to lekarstwo.

Bractwo Strzeleckie Chojnice. W dniu 26 września rb. o godz. 2 popołudniu strzelanie o premje. O punktualny i liczny udział prosi Zarząd.

— Zebranie Kółka Rolniczego odbędzie się w niedzielę dnia 26 bm. o godz. 12 w połud. w lokalu p. Jazdzewskiego w Chojnicach, na które zaprasza się członków. Zarząd.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukarni i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego” w Chojnicach.

Bankverein Chojnice

Telefon 61. Sp. z o. o. Zakończony 1859.

Zafatwia wszelkie interesy bankowe
Zakup i sprzedaż obcych walut.
Przekazy do kraju i zagranicę.

Za wyrazy szczerego współczucia okazanego z powodu zgonu najdroższej naszej matki

ś. p.

Karoliny Czych

i za złożone wspaniałe wieńce, składają najserdeczniejsze podziękowanie

Stroskane córki.

KINO NOWOŚCI

W sobotę, dnia 25. i w niedzielę dnia 26. bm. o godz. 8 15 o godz. 6 i 8 15 Tylko 2 dni. Tylko 2 dni.

NIEBYWAŁY PROGRAM Wielkie arcydzieła filmowe

Kobieta dla wszystkich

Dramat obyczajowy w 10 wielkich aktach, ilustrujący życie ludzi niepewnych jutra. W rolach głównych: BERNARD GOETZKE, MADY CHRISTIANS i EGEDE NISSEN. Pomimo olbrzymich kosztów, ceny nie podwyższone.

Dyrekcja Szkoły Rolniczej w Pawłowie
ogłasza niniejszem

przetarg ofertowy na roboty

1 murarskie, 2 ciesielskie i stolarskie, 3 malarskie, 4 kafalarskie, 5 wodociągowe i kanalizacyjne, 6 elektrotechniczne.

Oferty z podaniem kosztorysu poszczególnych robót należy składać w Dyrekcji Szkoły w Pawłowie do dnia 28 września br. do godz. 12 w południe. Przyjęte oferty zatwierdza Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu.

Blizszych wyjaśnień udziela się na miejscu w Pawłowie. 2209

Inż. Stan. Piechociński
Dyr. Szkoły.

Najtańsze źródło zakupu na towary futrzane
O. WEILAND

tel. 188 ul. Gdańska 3—Kuźnictwo: Dworcowa 10 tel. 188

poleca **futra damskie i męskie**

wykonane w własnym warsztacie kuźnierskim po cenach bezkonkurencyjnych Nadzwyczaj korzystna podaż w podszewkach futrzanych, w futrach do jazdy i do polowania, w futrzanych kurtkach, czapkach, kamizelkach i rękawiczkach oraz futrzanych pokryciach na nogi i pelerynach dla stangretów. Wielki wybór w specjalnych materiałach na futra. Odzież sportowa z skóry z podszewką futrzaną na miarę.

Wszelkie gatunki futer

plaszczki futrzane, podszyte kurtki z futrem Garnitury futrzane w najlepszym wykonaniu po najtańszych cenach. Na składzie duża ilość skór futrzanych

Wszystkie futra

przerabia się według najnowszych modeli. Kocę z futrem w każdej wielkości i cenie. Przyjmuje się skóry do garbowania. Wykonuje się garnitury futrzane także i czapki sportowe podróżowe, wojskowe urzędnicze i dla towarzyszy każdego rodzaju również przy dostarczeniu materiału.

Zamawiam niniejszem pismo
„Dziennik Pomorski“
z Chęci
na miesiąc październik

i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną z opłatą pocztową razem **2,54 złotych**

Imię i nazwisko _____
miejscowość _____
ulica _____
pokwitowanie poczty _____

Cukiernia i kawiarnia Radke

w niedzielę, dnia 26 września
od godz. 4 po poł.

NADZWYCZ. KONCERT

wzmocnionej kapeli braci Jakubowskich

Wstęp wolny. Wstęp wolny.

B. Radke
właśc. cukierni.

Wyborne napoje, ciastka i lody.

BANK POWIATOWY CHOJNICE.
Instytucja Bankowa Prawa Publicznego z odpowiedzialnością powiatu

ODDZIAŁ CZERSK

telefon 87. telefon 87.
Zyrokonto w Banku Polskim P. K. O. Poznań
w Starogardzie nr. 200.841

Wykonuje przekazy krajowe i zagraniczne oraz załatwia wszelkie interesy bankowe.

Zakup i sprzedaż walut zagranicznych. ZASTĘPSTWO BANKU POLSKIEGO

SKŁAD MEBLI

ul. Młyńska 17

poleca

kanapy, leżanki, biurka dyplomatyczne, fotele przed biurka, garnitury dębowe i krzesła wiedeńskie. Przy zakupie całych urządzeń pokojowych przyjmujemy wzamian używane meble zbyteczne Dla pp. urzędników najdogodniejsze warunki spłaty. 1706

Wdzięku

nadaje młode, świeże oblicze, czysta, delikatna i piękna cera. Osiągnąć to można przez używanie mydła liliowo mlecznego „Ergasta“

Do nabycia **w Brusach Maks. Wenda, drogerja. A. Kiedrowski, Skład Kolon. Jan Pański, Skład kolonialny**

w Chojnicach Kazimierz Żak, Drogerja.

Rower

w dobrym stanie tanio na sprzedaż.

Zgłoszenia w ekspedycji Dzien. Pom.

Stenografji

wyucza listownie wszystkich Instytut Stenograficzny Warszawa, Kopernika 8. 19

Biuro Ludowe
Gimnazjalna 2

udziela porady w sprawach sądowych, mieszkaniowych, podatkowych paszportowych i t. d., załatwia reklamacje, wszelkie wnioski do władz, zastępuje strony w urzędach, udziela informacji i wywiadów także poza miejscowych przeprowadza tłumaczenia i odpisy na maszynie, ściągają wiarygodności tak w kraju jak i z zagranicy i t. d.

Klemens Babicz

były urzędnik skarbowy z roku 1903. 2222

Kupię

DOM

możliwie z ogrodem przy wpłacie 5 — 7000 złotych.

Oferty pod nr. 2219 do eksp. Dz. Pom.

Porządna, uczciwa

dziewczyna

ze wsi, umiejąca cokolwiek szyć potrzebna do dzieci.

Szyszkowa
ul. Gdańska 32
2224

W niedzielę, dnia 26. 9. o godz. 6 po południu w sali Nowej Ameryki odbędzie się

zabawa taneczna

na którą uprzejmie zaprasza 2217 **GOSPODARZ.**

Gospodarstwo prywatne 68 morgów w pobliżu Chojnic z kompletnym żywym i martwym inwentarzem za 9500 zł. zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje **biuro Ludowe K. Babicz** Gimnazjalna 2. 2221

2-3 pokojowego mieszkania

poszukuję od zaraz lub 1. 10. Zgłoszenia pod nr. 2220 w eksp. nin. pisma.

Mały maszynowy CHLEW

położ. przy ul. Dworcowej 26 do **wydzierżawienia.** Zgłośz **Rahmel ulica Strzelecka 15.** 2223

LUDZI

do wybierania kartofli na akord 2218 **Majętność Szenfeld.**

Jak największy wybór Tapety

Przeszło 150 gatunków na składzie, od najtańszych do najwykwintniejszych.

Kolekcja okazowa na życzenie.

Lisztewki do tapet, szlaki, (borty) szabloni, farby, pokosty, lakiery.

Najkorzystniejsze źródło zakupu.

Drogerja i Handel Farb.

Bracia Hubert właśc. **Juljan Hubert**

Chojnice, Pomorze Gdańska 17, Telefon 219. :: rok zał. 1894.

Na niedogodności...
Cale urzadzzenia pokojow, garnitury klubowe, kanapy, lezanki, fotka, krzesla, jak i wszelkie inne sprzety domowe poleca **Jan Dolny** magazyn meblowy warszawski stolarski, Dworcowa Chojnice, Nr. 1.

Lustrzany połysk

Urbin